

2015. november 26. (csütörtök) 10:00

A mai magyar valóság az elmúlt negyed század tükrében

A 25 éves Politikatörténeti Alapítvány és a Politikatörténeti Intézet
Társadalomelméleti Műhelyének konferenciája

Megnyitó (Bayer József)

10:10 Kácsor Zsolt: Előhang

POLITIKA

10:30 Scheiring Gábor: A nemzeti burzsoázia diszkrét bája: a demokrácia hanyatlásának politikai gazdaságtana

10:50 Böcskei Balázs: A magyar illiberalizmus és a „létező liberalizmus” válsága

11:10 Kávészünet

11:20 Antal Attila: Politikai ellenség és identitás

11:40 Csigó Péter: Nincs visszaút: hogyan léphetünk túl a "létező" liberális demokrácia '89-es rendszerén

12:00 Sebők Miklós: Bankszabályozás a rendszerváltás után: A modernizációs konszenzus felemelkedése és bukása

12:20 Vita

12:50 Szünet

TÁRSADALOM

13:30 Misetics Bálint: „Gátak építése helyett” - A hajléktalanságra adott állami válaszok elmúlt huszonöt évéről

13:50 Takács Erzsébet: Szolidaritás ma. A társadalmi együttműködés és a kollektív cselekvés lehetőségei Magyarországon az elmúlt negyed században

14:10 Binder Mátyás: „Romaidentitás-politika” a rendszerváltás utáni Magyarországon

14:30 Vastagh Zoltán: Az állami szabályozás és a társadalomszerkezet; az egyenlőtlenségek politikai természete

14:50 Kávészünet

15:00 Patakfalvi Czirják Ágnes: Nemzeti csoportkép. A székely identitás mint kategória alakulása a rendszerváltás óta

KULTÚRA

15:20 Bagi Zsolt: Posztmodern, antimodern és neomodern a mai magyar irodalomban. Mi jön az emancipáció nagy elbeszélése után?

15:40 Vita, zárszó (Földes György)

Helyszín: Politikatörténeti Intézet (1054 Budapest, Alkotmány u. 2.)

WWW.POLHIST.HU

25 éves a Politikatörténeti Alapítvány

A Politikatörténeti Alapítvány idén novemberben ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Ezt a jubileumot olyan rendezvényekkel kívánjuk tartalmassá tenni, amelyek hűen tükrözik a tudomány és a társadalomkritikai gondolkodás melletti elkötelezettségünket. Azt a kettős arculatot, amelynek keretében egyszerre működünk baloldali, társadalomkritikai, szellemi műhelyként és tudományos műhelyként.

A mögöttünk álló időszakra visszatekintve meg kell vizsgálnunk, milyen közegben létezett az elmúlt negyed században, és milyen közegben létezik különösen ma a Politikatörténeti Alapítvány és Intézet. Ma a jelentős politikai és szellemi áramlatok között Magyarországon sok mindenben nincs egyetértés, köztük a 20. századi magyar történelem és az elmúlt 25 év megítélésében sem.

A kormányváltás, illetőleg Magyarország új alaptörvényének beiktatása óta érvényesülő emlékezetpolitika hatására a múltat illetően az egyetértés minimuma sincs meg, s ez a nemzet legfontosabb összetartó elemét, a sorsközösség vállalását is kikezdheti. Ez az egyik probléma, amellyel az Intézetnek szembe kell néznie, amikor saját ars poeticáját próbálja meg képviselni, vagy saját eszméit a gyakorlatba átültetni.

Az utóbbi időben azonban létrejött egy másik megosztottság is, amely alapvetően nem a politikai, szellemi, ideológiai áramlatok, hanem a hatalom és a tudomány között alakult ki.

A hivatalos emlékezetpolitika, amely a teljes magyar történelmet, az Alaptörvény preambulumaival pedig a 20. századi magyar történelmet is újraértelmezi, egy új etikai kihívást is jelent a tudomány számára, hiszen a történésztársadalom rákényszerül arra, hogy állást foglaljon ebben a kérdésben. A kérdés, ki hogyan teszi ezt.

Mi annak tudatában tevékenykedünk, hogy a történelemtudománynak nem az a feladata, hogy napi politikai célokat szolgáljon, hogy másoknak politikai hasznot vagy károkat okozzon. A mi feladatunk, hogy a lehető legtisztességesebb módon tárjuk fel a közelmúltat, és a *Mi történt?* kérdése mellé mindig odategyük a *Miért történt?* kérdését is. Arra törekszünk, hogy tudományosan elfogadható módszerekkel bizonyítsuk be: a múlt kapcsán az általunk képviselt álláspont a valóságban igaz-e vagy sem.

A történettudománynak emellett – akár akarja, akár nem – van még két másik funkciója is: a reális nemzeti önismerettel és az ismeretterjesztéssel kapcsolatos feladatokkal is foglalkoznia kell. Amennyiben a politika ezt konkrét megrendelések formájában juttatja el hozzá, akkor a történettudomány súlyos helyzetbe kerül.

Mi, akik immár 6 éve nem kapunk semmilyen állami támogatást, ezt a küzdelmet a tudományért és eszméinkért egyenlőtlen feltételek között folytatjuk a ma uralkodó konzervatív jobboldali politikai gondolkodással, illetőleg a kurzus-történetírással szemben.

A Politikatörténeti Intézet és Alapítvány gyakorlatilag az egyetlen kutatóintézet, ahol Magyarországon a jelenlegi hatalmi és állami rendszeren kívüli történettudományi és társadalomelméleti tevékenység folyhat. Ez különleges felelősséget ró ránk, de megpróbálunk neki eleget tenni.

Földes György

a Politikatörténeti Intézet főigazgatója és a Politikatörténeti Alapítvány titkára